

Til
postmottak@bym.oslo.kommune.no

Oslo, 10.11.2016

KVU Hovinbekken – Årvolldammen

Ref 16/02135-31, brev datert 29.09.2016

Oslo Elveforum

Oslo Elveforum er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Oslos elver og bekker. Oslo Elveforum sin visjon er levende vassdrag fra Marka til Fjorden. Hovedformålet er å arbeide for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen. Vår oppgave er å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag i byggesonen slik at lukkede elve- og bekkestrekninger og gjengrodde dammer blir åpnet og at det etableres grønne parkdrag med turveier og stier langs elver, bekker og dammer. Bruk av bekker og vann i byen har stor historisk betydning. Bekker og vann forteller om næring, jordbruk og bosetting gjennom tidene, og om byens opprinnelige og naturlige landskap. Det er derfor viktig at gjenåpninger av bekker i størst mulig grad følger det historiske elveløpet. Oslo Elveforum er opptatt av byens turveier følger og integreres i den blågrønne korridoren så langt det er mulig.

Disse målene er i stor grad i samsvar med overordnet politikk for Oslo, herunder Byøkologisk program, kommuneplan, grøntplan, Prinsipper for gjenåpning av elver og bekker i Oslo, og ikke minst planene for den nye Hovinbyen. Oslo Elveforum har bidratt til at dette temaet "vann i by" er blitt en viktig del av dagens strategi for byutvikling.

Samtidig er målet til Oslo Elveforum å være en lokal kunnskapsbank for de ulike elvene og bekkene. Lokal kunnskap, interesse, omsorg for elver og bekker og den naturen de er en del av, skaper eierskap som er viktig for å opprettholde de blågrønne verdiene på sikt og for fremtidige generasjoner. Den lokale kunnskapen skal supplere etatens mer generelle, tekniske og faglige kunnskap. Det er derfor opprettet elve- og bekkegrupper / interesseorganisasjoner for de ulike gruppene, herunder Hovinnbekkgruppa. Akerselvas venner, Østensjøvannets venner, Ljanselva Miljøpark, Hoffselvens venner og Alnaelvas venner er andre eksempler som har stor oppslutning lokalt.

Hovinbekken er fremdeles den av de ti prioriterte bekkene i byen som er mest lukket og som derfor har størst potensial for åpning. Målet for Hovinbekken er at den blir en sammenhengende blågrønn korridor fra Marka til Fjorden, mest mulig tilgjengelig og integrert i turveinettet og at gjenåpnet bekk i størst mulig grad følger Hovinnbekkens historiske løp. Området rundt og ovenfor Årvolldammen ligger spesielt godt til rette for åpning. Det er allerede del av et stort grønt, offentlig areal som er mye brukt av lokalbefolkningen og turgåere, og der det historiske løpet går i rør under området.

Oslo Elveforum Hovinbekkgruppa er i hovedsak enig i anbefalingen til Bymiljøetataen om å gå videre med forslag 3, både når det gjelder økonomi, konkrete mål og effekter av prosjektet. Det som er helt avgjørende i den videre prosessen, er at det rigges til et grundig medvirkningsopplegg med utgangspunkt i forslag 3.

Saken er på et tidlig stadium, forslaget er ikke utarbeidet i detalj og det er stort handlingsrom i den konkrete utformingen. Medvirkningen må ta tid, det må være balanse mellom modning av forslag og at prosessen har progresjon og ikke tværes ut. Medvirkningen i forprosjektet bør bygge på dialog og legge opp til at:

- alle funksjoner og aktiviteter pr i dag i området, kartlegges (herunder parkering og adkomster)
- alle behov og ønsker fra de ulike partene kommer på bordet
- aktørene kommer med konstruktive og begrunnede forslag til hva som bør innarbeides i et forprosjekt
- hvert forslag og hver idé tas opp og vurderes
- alle aktører og forslagsstillere må se at deres forslag blir lyttet til og at de bearbeides og integreres i prosjektet så langt det er mulig
- dersom forslag må gå ut pga plass, økonomi eller andre forhold så må det begrunnes
- en slik prosess vil kunne vise at det går an å få til store MERVERDIER for området utover det som er kommet fram så langt
- det legges til rette for full åpenhet og referater der deltakere, forslag, anbefalinger og beslutninger kan følges
- det etableres /reetableres en referansegruppe
- Oslo Elveforum deltar gjerne i en slik gruppe

Flere lokale aktører på Årvoll har bygget opp solide posisjoner og positive aktiviteter siden utbyggingen av området på 50/60 tallet. Dette er jo svært bra for alle som er inkludert i dette, ikke minst for barn og unge som spiller fotball.

Det er imidlertid viktig å ha i bakhodet at det kan være grupper som ikke har noen stemme her og nå, men som representerer potensielle brukere av området dersom flere aktiviteter og møteplasser blir etablert. Eldre, folk uten barn i «fotballalder», innvandrerkvinner, vanlige turgåere og alle som bare liker å være ute i det fri. Nye møteplasser, benker, frodig og blomstrende vegetasjon, lyden av vann er kvaliteter som kan legges inn og som kan tiltrekke seg nye brukere og gi mer mangfold.

En vandring langs Hovinbekken nedover fra Økern, viser hvordan nyåpnet bekkeløp gjennom til dels kompliserte byggeområder i den nye tette byområder er mulig. Teglverksdammen er ferdig, et åpent naturlig bekkeløp gjennom hele den nye Ensjøbyen er under bygging, Jordal og Klosterenga er under planlegging og vil bli gjennomført i løpet av få år. På Årvoll ligger alle forhold til rette for åpning. Et stort, generøst og mye brukt grøntområde er tilgjengelig. Å la denne strekningen stenge for målet om helhetlig bekke- og turvei trasé fra Marka til Fjorden, er ikke en langsiktig løsning.

Det har til tider blitt referert til forurensingen i Bjerkedalen park som eksempel på hvor ille det kan gå når bekker åpnes. Vannkvaliteten oppe ved Årvolldammen er dokumentert å være bra i utredningen som foreligger. Kildene til forurensing er færre så langt opp. Forurensingen ned mot Bjerkedalen park kommer fra Årvoll-området

og er under utbedring og er derfor ingen trussel mot vannkvaliteten ovenfor Rødbergveien.

Å flikke på dammen slik den er, og å bruke byvann med tømning etter hver sesong, var en løsning for 60/70 tallet. Det er ikke en løsning med lang horisont i dagens situasjon. Etter Oslo Elveforum sin vurdering gir ny dam og bekkeåpning en gunstig mulighet for et unikt, økologisk basert vannanlegg til stor glede for lokalområdet og for byen. Det er også en unik mulighet til å høste erfaringer med økologisk basert vannanlegg.

Det vil kunne bli et frodig helårsområde som forandrer seg med årstidene. Vann og landskap vil etablere et nytt permanent samspill med ny kantvegetasjon. Slik det nå er, er det skarpt skille mellom en "vintersituasjon" og en "sommersituasjon". Store deler av året ligger asfalten som en utrivelig, mørk og hard flate uten myk og naturlig overgang mellom vann og landskap.

Det har vært uttrykt at det er konfliktfylt å ha åpent vann i nærheten av barnehager. Vi vil i den sammenheng vise til Bjerkedalen barnehage som brukte anleggsperioden for Bjerkedalen park med gjenåpning av Hovinbekken på en positiv måte, til tross for mye støy og ulemper i anleggsperioden. Barna fikk ta bilder av gravemaskiner og snakket med anleggsarbeiderne. De lærte om vann, planter, fisk og dyr. Vannet vil i framtida være en del av byens liv, og en viktig arena for læring helt fra barna er i barnehagealder.

Oslo Elveforum Hovinbekkgruppa bidrar gjerne i det videre arbeidet med utviklingen av prosjektet.

Sidsel Andersen
Oslo Elveforum Hovinbekkgruppa

Kopi:
Oslo Elveforum v/ Frithjof Funder
Karsten Sølve Nilsen
Bydel Bjerke
Vann- og avløpsetaten

Oslo Elveforum, Hovinbekkgruppa
v/ Sidsel Andersen, Frenningsvei 21A, 0588 Oslo
e-post: sidsel.ark@gmail.com